

COPPIETERS, Honoré, bisschop van Gent (Overmeire 30 maart 1874 - Gent 20 december 1947).

Hij studeerde achtereenvolgens aan het college te Eeklo, het klein seminarie te Sint-Niklaas-Waas en het groot seminarie te Gent, en ten slotte aan de Katholieke Universiteit te Leuven, waar hij in 1902 tot doctor en magister in de theologie promoveerde. Te Leuven was hij achtereenvolgens subregent aan het Pauscollege (1899-1900), professor in de Heilige Schrift aan de Schola Minor (1900-'20), professor in het Hebreeuws aan de Schola Maior of theologische faculteit (1903-'20),

bestuurder van het Bijbels Museum (1913-'20). Toen het hem duidelijk werd dat te Leuven voor hem geen promotie meer mogelijk was, verliet hij op aanraden van vrienden in het bisdom Gent de universiteitsstad en werd achtereenvolgens pastoor-deken te Lokeren (1920-'24) en te Aalst (1924-'27). Op 15 mei 1927 werd hij tot hulpbisschop-coadjutor van Mgr. Seghers gewijd. Twee dagen later overleed deze en werd Coppieters bisschop van Gent.

Afkomstig uit een gezin van bescheiden landbouwers en opgevoed in een van de Gentse bisschoppelijke colleges, waarvan de leerlingen vooral werden gerekruteerd uit de middenstand en het landbouwersmilieu, was Coppieters van jongs af aan volksgezind en sociaal-voelend. Te Leuven kwam hij in aanraking zowel met kanunnik J. Sencie, die eveneens Vlaams en sociaal dacht, als met het puik van de Vlaams-katholieke studenten die zich hadden gegroepeerd in de vereniging Amicitia, vulgo „het Waterkasteel”.

De Eerste Wereldoorlog verwijderde hem uit Leuven en bracht hem als tijdelijk professor in de Heilige Schrift naar het seminarie te Gent (1917-'18). De activistenbeweging stelde hem, zoals menig ander Vlaamsvoelende intellectueel, voor nieuwe en zware problemen. Te Gent was hij in de gelegenheid de evolutie van de gedachten en gebeurtenissen van dichtbij te volgen. Op het seminarie ontbrak het niet aan Vlaamsvoelende mannen als de kanunniken M. de Baets, A. Standaert en G. de Munck. Maar hij kon ook de reacties volgen van de Gentse burgerij, nl. in de persoon van kanunnik Claeys Bouuaert, en nagaan hoe een meer op afstand levende collega, kanunnik Van Crombrughe, de toestand beoordeelde. Wanneer het erop aankwam raad te geven, aarzelde hij niet aan zijn gewezen Leuvense vrienden connecties met de door de Duitse bezettende macht vernederlandste universiteit af te raden. Edmond Rubbens uit Zele volgde Coppieters' wenk en week aldus af van een zienswijze die, zoals men rondvertelde, door Pater Stracke s.j., werd voorgestaan. Later ging Coppieters evenmin akkoord met de Vlaams-nationalistische beweging en het deed hem leed als pastoor-deken te Aalst bij een gewezen vriend als Dr. Hilaire Gravez niet dezelfde gezindheid terug te vinden. Laten wij er ook aan herinneren dat hij als bisschop stelling nam tegenover de koers van Leo Vindevogel in het arrondissement Oudenaarde-Ronse. In deze houding liet bisschop Coppieters zich inspireren door twee gevoelens, vooreerst door zijn afkeer voor alle tweespalt en tweedracht in katholieke kringen, vervolgens door zijn vaste overtuiging dat de Vlaamse zaak pas tot haar recht kon komen onder de stuwning en de leiding van politieke voormannen als Frans van Cauwelaert, die hij zeer waardeerde.

Monseigneur Coppieters verliet Leuven vóór de verwezenlijking van de totale splitsing van de universiteit in twee afdelingen. Hij heeft te Leuven die evolutie niet beleefd, doch als bisschop had hij de moed herhaaldelijk tussenbeide te komen om de vernederlandsing te versnellen. Vooral befaamd werd zijn toespraak bij de promotie van magister Werner Goossens, op 13 juli 1931, een tekst waarvan De Standaard op 18 juli een ruime verspreiding bezorgde. Coppieters' woorden, die naar het hart waren van de Mgrs. Sencie en Cruysberghs,

droegen ertoe bij de bisschoppen en de rector magnificus Paulin Ladeuze, met wie Coppieters steeds bevriend was gebleven, bij de verdere organisatie van een Vlaamse universiteit te Leuven krachtig te steunen.

Hoe zeer Coppieters ook afkerig was van de Vlaams-nationalistische beweging en van alle pogingen om bij de Duitse bezettende macht hulp en steun te zoeken om de Vlaamse zaak te bevorderen, nooit verwaarloosde hij bepaalde contacten met vroegere vrienden of bekenden en steeds pleitte hij voor clementie, wanneer het gerecht optrad tegen personen die wegens ontrouw aan het vaderland ter verantwoording werden geroepen. Coppieters paarde aan een helder verstand een grootmoedig christelijk hart.

LITERATUUR: J. Coppens, *Son Excellence - Zijne Excellentie Mgr. Coppieters. Notice biographique. Levensbericht*, in *Folia Lovaniensia* (1950).

JOZEF COPPENS